

čuje i tzv. "mišljenje stručnjaka", koje također u sebi sadrži veliku subjektivnost u procjeni staništa, odnosno precjenjivanje ili podcenjivanje važnosti pojedinog stanišnog čimbenika. Pri tomu, dobar dio čimbenika nikada nije valoriziran na znanstveno adekvatan način.

Temeljni problem u određivanju čimbenika staništa jest izbor zavisne varijable, odnosno parametra životinske vrste koji bi predstavljao reprezentativnu značajku za diskriminiranje ili favoriziranje pojedinog čimbenika. U ovoj disertaciji pristupnik se odlučio za varijablu "trofejna vrijednost", odnosno njenog indeksa "ostvarena trofejna vrijednost po jedinici površine" (1 000 ha). Već otprije je bilo radova koji su važnost pojedinih stanišnih čimbenika pokušali testirati preko podataka iz odstrjela, bilo da se radi o trofejnim vrijednostima (dvopapkari) ili realiziranom odstrjelu (europski zec – *Lepus euopaeus*). Međutim, kod smeđeg medvjeda to do sada nije primjenjeno. Pristupnik je primjenom modela višestruke regresije dokazao koliko su staništa artificijelna, ma koliko nam se ona u potpunosti činila prirodnima, ali i prednost dominalnog sustava lova u odnosu na patentni kakav se primjenjuje u većini anglosokskih zemalja (napose u SAD-u).

S druge strane treba uzeti u obzir i činjenicu kako je smeđi medvjed s komercijalne strane vrlo zanimljiva vrsta te veći dio lovoovlaštenika lovnim turizmom ostvaruje određeni prihod koji može upotrijebiti za prodljenje zakupa lovišta. Model raspodjele odstrjelne kvote, predložen u ovome radu ne diskriminira niti jedno lovište, a može poslužiti i za izradu modela "pre-

krojanja" granica lovišta, pri čemu se može izračunati da li pojedino lovište gubi ili dobiva oduzimanjem ili dodavanjem dijela lovišta.

Drugi izvorni doprinos kvaliteti gospodarenja je određivanje odstrjelne kvote na bazi moguće količine trofejne vrijednosti (CIC točke). Ovime se postiže bolje praćenje kvalitativnog stanja jedinki te se smanjuje pogreška koja nastaje pri utvrđivanju brojnog stanja ove vrste.

Doktorski rad kolege Daria Majnarića izvorno je autorsko djelo. Autor je pokazao zavidnu razinu korištenja GIS programa te metoda statističke analize. Rad predstavlja velik doprinos u valoriziranju lovnog gospodarenja, koje je od dijela bioloških stručnjaka u zemlji i inozemstvu još uvijek shvaćeno negativno. Vrlo egzaktnim brojčanim argumentima naglašava se pozitivna važnost ljudskog utjecaja na dinamiku populacije divljih životinja. I konačno, rad je još jednom potvrdio da je Hrvatska na svjetskoj ljestvici zemalja u kojima lovno gospodarenja predstavlja tradicionalno važno mjesto u ruralnom razvoju, glede uzgoja smeđeg medvjeda vrlo visoko kotira, a što predstavlja ključan argument kako je gospodarenje najbolji oblik zaštite bilo koje životinske vrste.

Iskreno čestitamo novom doktoru znanosti, sa željom da njegovi argumenti dopru i do ostalih interesnih skupina te osvijeste javnost i pokrenu je na pozitivno mišljenje o šumarstvu i lovstvu.

Mentor:
Izv. prof. dr. sc. Krešimir Krapinec

OBLJETNICE – ANNIVERSARIES

60 GODINA ŠUMARIJE VRBOVEC

Veliki je događaj kad jedna šumarija navrši šezdeset godina postojanja, to nitko ne spori. Radi se o samo šezdeset godina - a znamo da imamo šumarija koje obilježavaju gotovo 250 godina kontinuiranoga rada. Isto tako to je jedna šumarija - a znamo da ih ima oko 170 u Hrvatskoj. No, kad se povodom šezdesetog rođendana Šumarije Vrbovec pojavi izdanje gornjega naslova, onda je to itekako velika stvar, jer *Verba volant, scripta manent* vrijedi i danas, bez obzira na sva tehnologijska čuda koja nas okružuju. Imati monografiju ovakvoga opsega, sadržaja i izgleda, privilegija je koju nemaju ni mnoga sumska gospodarstva, a kamoli šumarije.

Dakle, vrijedni ljudi Šumarije Vrbovec i njihovi vrijedni suradnici i prijatelji, osmislili su i povodom obljetnice Šumarije a krajem Međunarodne godine šuma, monogra-

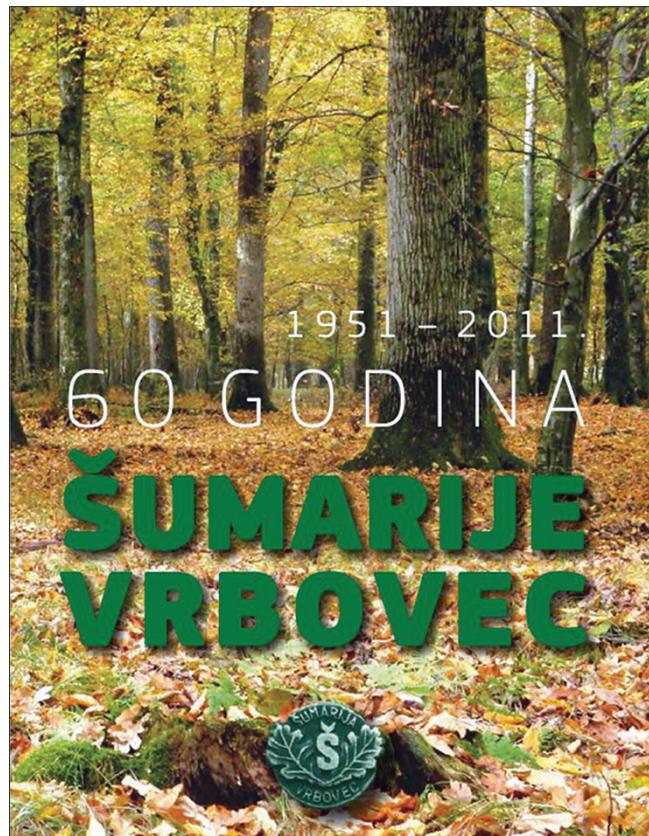

fiju i istodobno spomenicu pod naslovom *60 godina Šumarije Vrbovec 1951–2011*. Radi se o velebnom, a vrlo lijepom i vrijednom izdanju o Šumariji. Ne govori se ovdje samo o Šumariji, već o prostoru i vremenu u kojemu je Šumarija djelovala, o ljudima koji su u Šumariji djelovali i onima koji su sa Šumarijom surađivali. Bili oni osnovci sa svojim osebujnim viđenjem šume, priznati umjetnici ili vrhunski šumarski znanstvenici.

Knjigu su u osnovi izradili djelatnici Šumarije pod uredničkim vodstvom upravitelja Đure Kauzarića i tehničkim vodstvom Željka Gubijana, uz kvalitetan doprinos desetak vanjskih suradnika i autora. Izdavač su Hrvatske šume UŠP Bjelovar, uz pomoć Hrvatskog šumarskog društva. Kako bi izdanje bilo još bolje, valja dodati da su svi tekstovi uređeni pod nadzorom jezične savjetnice profesorce Branke Tafre, vrhunske poznavateljce hrvatske šumarske terminologije. Cijelu knjigu likovno je oblikovao akademski slikar Antun Krešić, a tiskala ju je tiskara Repro-Color, s kojom smo iznimni zadovoljni.

Format knjige je 28 x 22 cm, tvrdi uvez, tiskana u višebojnom tisku na kvalitetnom papiru. Opseg je 240

stranica. Ukupno je u knjizi obuhvaćeno 68 radova, ali i 320 fotografija, 4 tablice, 10 grafikona, 4 karte i 24 prelike starih dokumenata i karata. Valja napomenuti da je, osim znatnog broja vrhunskih, umjetničkih autorskih fotografija, u knjizi po prvi puta sakupljen i veći broj dokumentarnih fotografija iz povijesti Šumarije, izvorno često slabe kvalitete i malih formata, koje su značajki obrađene.

Sadržaj je svrstan u četiri poglavlja.

Na početku, u poglavlju *Prigodno o Šumariji Vrbovec*, uvršten su i pozdravni tekstovi resornog ministra (također Vrbovcana) Božidara Pankretića, predsjednika uprave Hrvatskih šuma Darka Vuletića, voditelja UŠP Bjelovar Stjepana Ivezica, predsjednice

ogranka HŠD Bjelovar Marine Mamić. Poglavlje zaključuju nadahnuti i sveobuhvatni uvodni tekst akademika Slavka Matića o vrbovečkim šumama, šumarstvu i znanstveno-stručnoj suradnji, a potom i emotivan, ali i opsežan tekst barda vrbovečkog šumarstva Tomislava Starčevića, pod naslovom *Jednom vremenu na čast i spomen*.

Drugo poglavlje pod naslovom *Šumarija Vrbovec u prostoru i vremenu*, objedinjuje ozbiljne tekstove vanjskih stručnjaka i znanstvenika, kao i unutarnjih stručnih snaga, koji zajedno smještaju Šumariju u okvire u kojima je nastajala i djelovala. Ovdje ćemo naći i značajan povijesno-geografski prikaz Vrbovca i njegova prostora, profesorice Nade Kušić, značajan doprinos Đure Kauzlaricu o povijesnom razvoju Šumarije, ali i njenih predčasnica, a potom i detaljne prikaze Šumarije u cjelini, ali i po gospodarskim jedinicama, koje su pripremili sadašnji revirnici Željko Gubijan, Franjo Smuk, Nada Kučan i Bernarda Pasarićek. Slijedi tu još petnaestak tekstova koji Šumariju i šumarstvo smještaju u kontekst njezina djelovanja, koje su pripremili znanstvenici Hrvatskoga šumarskog instituta. Oni su dobar dio svojih istraživanja proveli upravo na prostorima Šumarije – obilježja tala, vodni odnosi, prirodna obnova hrasta, zaštita šuma. Sve to je opet oplemenjeno i upotpunjeno prilozima šumarskih stručnjaka koji se bave klimom, biljnim zajednicama, rijekama i zaštićenim objektima, lovstvom i privatnim šumama, ali i čuvenom vrbovečkom školom šumske cestogradnje, koju je osmislio upravitelj Motal.

Nakon ovih nazovimo “ozbiljnih”, slijedi poglavlje s raznordnim, ali malo slobodnjim materijalima, koje je već pri imenovanju zadalo dosta problema uredništvu. Vjerujemo da je naslov *Šuma – nadahnuće stručnomu i umjetničkomu*, dobro pogođen i da navješćuje o čemu se tu radi. Teme su od ljubavi do vina (prvi rad je *S ljubavlju su započeli ...* a jedan od posljednjih *Tebi, vino!*) a između njih ima i dokumentarističkih prikaza o vuglenicama, mostovima i vodenicama, ponovno poneki osvrт na prošlost šumarenja i spomen npr. na očeve i njihovu djecu koji su radili u Šumariji, a sve je to isprepleteno poetskim radovima učenika lokalnih osnovnih škola i etabliranih šumarskih pjesnika, likovnom i umjetničko-fotografiskom interpretacijom šuma i drveća. Poglavlje zaključuje reprezentativni izbor fotografija vrbovečkih šumara, koji svake godine polučuju zapažen uspjeh na međunarodnoj manifestaciji *Šuma okom šumara*.

Konačno, u posljednjem poglavlju *Šumarija Vrbovec – ljudi i dokumenti* sakupljena je faktografska građa iz života Šumarije, gdje su životopisi svih šest upravitelja, popisi svih inženjera, pa i svih zaposlenika Šumarije, a tu je i djelomičan prijepis iz Šumske kronike, kao i preslike nekih dokumenata i novinskih članaka – sve u vezi s radom Šumarije.

Monografija **60 godina Šumarije Vrbovec** otisnuta je u tisuću primjeraka i distribuirana brojnim ustanovama i još brojnijim prijateljima šumarstva i Šumarije. Isto tako, dostupna je i u modernom digitalnom obliku na internetskim stranicama Hrvatskog šumarskog društva. Javnosti je predstavljena u nastavku lijepe i opet ukusno organizirane proslave šumarskog rođendana 25. studenoga 2011.

Velik broj uzvanika (slika 1. i 4.) pozdravio je gradačelnik Vrbovca, a upravitelj šumarije Đuro Kauzlaric (slika 2.) upoznao ih je s poviješću, sadašnjim stanjem i djelatnošću Šumarije, navodeći samo dio mnogobrojnih aktivnosti, suradnje i domaćinstava brojnim međunarodnim i domaćim stručnim delegacijama (uključivši i IUFRO dva puta), znanstvenim istraživanjima te studentskim terenskim nastavama. Spomenuo je i brojna priznanja kojih Šumariji nikad nije manjkalo.

Akademik Slavko Matić osvrnuo se na stručna gledišta gospodarenja hrastovim šumama i naglasio da se ovdje desetljećima provode stručni uzgojni zahvati, koji su od dobrih šuma učinili gotovo idealne. Uslijedila su daljnja svečarska ali i stručna izlaganja Miroslava Harapina (slika 3.), Tomislava Starčevića, Petra Jurjevića, predsjednika HŠD i Igora Anića, u ime dekana i nastavnika Šumarskog fakulteta. Skup su pozdravili i Tomislav Krnjak, Milan Glavaš i Dijana Vuletić u ime Hrvatskog šumarskog instituta, Damir Fejak u ime uprave Hrvatskih šuma, a zaključio voditelj UŠP Bjelovar Stjepan Ivezic.

Samo predstavljanje monografije (slika 3.) predvodio je njen urednik Đuro Kauzlaric, a o tehničkoj izvedbi knjige, posebice o fotografском dijelu tehnički urednik Željko Gubijan. Ivan Pilaš imao je zadaću ponešto reći o znanstvenom segmentu monografije, a profesorica Branka Tafra pohvalila je još jednom šumare kao struku s vrlo razvijenom stručnom terminologijom, koja je i u knjizi dosljedno provedena.

Svečanost je vodio Željko Štefanović, koji ju je uljepšao čitajući stihove iz knjige, a sve skupa decentno je oplemenjeno glazbenom podrškom mladih muzičarki iz Osnovne glazbene škole u Vrbovcu.

Branko Meštrić